

'Onkruid bestrijden in uien altijd lastig'

Beheersing kan ruim 10 procent opbrengst schelen

Voor de uienteler is de beheersing van onkruid een voortdurend punt van aandacht. Het onderzoek aan spuitschema's en spuittechniek trekt altijd de aandacht op de landelijke uierendag. Goede beheersing kan een verschil van meer dan 10 procent in opbrengst opleveren, zegt Luc Remijn van het UIKC.

Het Uien Innovatie en Kenniscentrum (UIKC) doet al heel veel jaar onderzoek naar onkruidbeheersing in uien. De reden ervoor is dat de telers steeds interesse tonen en willen weten wat ze met nieuwe middelen in het schema en met nieuwe technieken kunnen. Luc Remijn van het UIKC weet wel waarom: „Het is altijd lastig uien onkruidvrij te houden. Samen met cichorei en witlof blijven dit lastige gewassen als het onkruid betreft.“ De diversiteit aan onkruiden vraagt volgens Remijn om een heel divers pakket aan middelen. Probleemonkruiden die hij direct kan noemen, zijn melde, varkensgras, kroontjeskruid, tuinwolfsmelk en klein kruiskruid, maar het kan, afhankelijk van het seizoen, ieder jaar weer verrassend uitpakken. „Dit onderzoek loopt al minstens zeven jaar.

Dit jaar onderzoeken we twaalf schema's in drie herhalingen. We werken met heel veel combinaties van alle fabrikanten. We kijken natuurlijk naar de eigenschappen van de middelen, maar ook hoe ze in combinaties reageren. Het zijn vooraf geplande combinaties, dus we bootsen de praktijk na. Hoe zou een boer het doen, en uiteraard binnen de wettelijke kaders!“ In de loop der jaren schaarde UIKC steeds ook nieuwe middelen in. Voordat die op de markt zijn, doet het onderzoek er al ervaring mee op. Zo is er al informatie beschikbaar gekomen voordat Emblem Flo, Starane Top, Lentagran en Wing P voor de teelt beschikbaar kwamen. Het geeft de onderzoekers de ruimte om meer te leren over die middelen. „Soms vind je niet gelijk het ideale tijdstip voor de toepassing.

We meten de opbrengsten en letten op de plantreacties.“

Randen opzoeken

Bij het samenstellen van het schema, waarbij we ook samenwerken in het noorden van het land, is het volgens Remijn erg fijn dat het op proefvelden gebeurt. „Daarom kunnen we de randen van wat kan opzoeken. Dat geldt ook voor het mengen van middelen. De telers willen graag weten wat bij elkaar kan en wat niet. Ze zien wel wat daarvan aan de schade in het gewas na onkruidbestrijding, maar in een proef kun je net wat verder gaan, vooral ook qua weersomstandigheden.“ Hij vervolgt: „Het spuitschema volgt de groei van de uien. We gebruiken de

Luc Remijn bij onbehandelde en behandelde veldjes van de onkruidproeven op de Rusthoeve.

Tussen de bordjes tellen en meten de onderzoekers aan de uien.

bodemherbicide voor opkomst van onkruid en de contactherbiciden als het er al staat en gecombineerd. Bodemherbicide spuiten we met een gewone spleetdop, contactherbicide met een grove druppel, zodat het van de uien afloopt. De praktijk kan wel eens lastig zijn. Eerder dit jaar wilde de toepassing van contactherbicide niet door de regen. Dat overkomt de telers ook wel." In proefvelden durf je dan wat meer. Kunnen de telers uit de voeten met het pakket aan middelen? Remijn: „We zijn blij met de middelen die we hebben. Toch zouden er altijd een paar bij mogen om meer te kunnen afwisselen. De regelgeving is zo dat je beperkingen hebt in het aantal keren dat je mag spuiten en de dosering en er gelden minimumintervallen. Soms duiken er nieuwe lastige onkruiden op, zoals tuinwolfsmelk en kroontjeskruid en de uitstaande melde. Die laatste duikt vooral op als het een paar weken droog is.”

Techniek

Behalve de middelenkeuze onderzoekt het UIKC de mogelijkheden van verschillende spuittechnieken. „Vorig jaar deden we het eerste onderzoek met de Wingsprayer”, zegt Remijn. „Met die techniek verwacht je dat de uien het loodje leggen bij volle dosering, maar het effect is waarschijnlijk afhankelijk van het teeltseizoen. Vorig jaar was het erg droog. Met een hele fijne druppel en de volle dosering zie je de nodige schade. Bij de fijnste druppel is de opbrengstderiving aanzienlijk. Hoe fijner de druppel, hoe lager de dosering van een contactherbicide moet zijn. Uit de eerste resultaten concluderen we dat de dosering tussen de 25 en 75 procent moet liggen. Nog erg breed dus. Op de uien dag waren nog nauwelijks effecten te zien, tot je de opbrengst gaat meten. 'Ik zie niks, dus het zal wel meevallen' gaat hier dus niet op. Het is veel gekker dan ik dacht.”

Bij het onkruidmiddelenonderzoek zijn in het veld plantreacties te zien. Soms laten de uien brandschade zien of krullend blad. Als een combinatie niet goed uitpakt, is dat sterker, bijvoorbeeld bij Bromoxinil en Boxer.

Participanten

Telers die meebetalen aan het uienonderzoek krijgen informatie in het veld en tijdens de resultatenpresentaties in de winter. Remijn ziet een opgaande lijn in het aantal van deze deelnemers. Ze hebben als voordeel dat ze de resultaten uit de proeven krijgen en meepraten over de onderwerpen die prioriteit hebben in de uienteelt. De onkruidproeven zijn waardevol volgens deze groep. Er haakten in de loop van het seizoen mensen aan. „Als je naar de presentaties komt, terwijl je nog geen participant bent, betekent dat je vanaf dat moment wel mee doet”, zegt Remijn. Participanten voelen zich betrokken en praten mee en dat is erg waardevol, merkt hij op. Ander onderzoek waar de deelnemers bijvoorbeeld aan meebetalen, gaat over bladmeststoffen. „Voor je daar geld aan uitgeeft, moet je wel naar je grond kijken. Als je weet wat daar beschikbaar is, weet je ook wat je niet nodig hebt. Het gaat vaak over calcium, zwavel of borium in de verhalen van leveranciers. Je kunt er wat mee bijsturen. Wij onderzoeken ook kalium, mangaan en magnesium in zeven objecten. We kijken naar wat in het plantsap komt met bladmonsters en we meten wat er in de bol zit. Niet alles wordt teruggevonden in de bol. Dan weet je ook niet of het wat met de kwaliteit doet. Het kan een paar ton schelen, maar het ene element kan het andere ook in de weg zitten”, aldus Remijn.

Goed of goedkoop

Het ene spuitschema kan aanzienlijk duurder

zijn dan het andere. Remijn noemt als voorbeeld de fungiciden in uien. „Je kunt als teler daar goed je geld in kwijt. We hebben objecten liggen met een spuitschema dat per jaar 120 euro kost en andere die 375 of wel 500 euro kosten, op totaal acht bespuitingen welteverstaan. Kritisch daar naar kijken kan dus geen kwaad. Wij hebben altijd ook een goedkoop schema in het onderzoek. Het kan in een slecht jaar onder de ziekten lopen, maar het kan ook dat blijkt dat een duur schema niet nodig is. In een ziek jaar zijn we blij met zoveel fungiciden, want ook hier moet wat te kiezen zijn om een wettelijk schema te maken.”

Het advies rond schimmelbestrijding wordt steeds beter, ervaart Remijn. „Dit jaar zag je dat eind mei een gevaarlijke periode was voor infectie met valse meeldauw. Als er geen infectiebron is, valt het risico mee; is dat wel zo, dan moet je een kort schema aanhouden.” ■

Soms duiken er nieuwe lastige onkruiden op, zoals uitstaande melde.